

"Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 тамыздағы № 198 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № 126 қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21886 болып тіркелді

Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. "Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 тамыздағы № 198 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17462 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде 2018 жылғы 9 қазанда жарияланған) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларында:

2 және 3-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) андеррайтинг – актуарий белгілеген шектерде сақтандыру өтемін, сақтандыру талаптарын, франшизаның және сақтандыру тарифінің деңгейін анықтау мақсатымен сақтандыру тәуекелдерін бағалау негізінде мәлімделген сақтандыру объектісін сақтандыруға немесе қайта сақтандыруға қабылдау бойынша рәсімдер кешені;

2) басқару есептілігі – ішкі бақылау және ұйымның қызметін бағалау құралы;

3) гәп-талдау – ұйымның сыйақы мөлшерлемелерінің өзгерістеріне ұшыраған немесе белгілі бір мерзім ішінде өтелуі тиіс активтері мен міндеттемелерінің көлемін салыстыру негізінде пайыздық тәуекелді және өтімділік тәуекелін өлшеу әдістері;

4) лимиттеу – қабылданатын тәуекелдердің сапалық, сандық шектеулерін белгілеу, ұйымның мәмілелеріне (операцияларына) шектеулерді белгілеу.

Лимиттеу кезінде мынадай параметрлер анықталады:

лимит белгіленетін көрсеткіш;

лимит белгіленетін көрсеткішті есептеу әдісі;

көрсеткіштің шекті (барынша жоғары, барынша төмен) мәні;

5) мүдделер қақтығысы – ұйымның лауазымды тұлғаларының және (немесе) оның қызметкерлерінің жеке мүддесі мен олардың өздерінің лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындауы немесе ұйымның және (немесе) оның қызметкерлерінің және (немесе) клиенттерінің ұйым және (немесе) оның клиенттері үшін қолайсыз салдарлар туындатуы мүмкін мүліктік және өзге де мүдделері арасында қайшылықтар туындататын ахуал;

6) саясат – ұйымның тиімді жұмыс істеуін және оның қызметінің стратегияға және тәуекелдің жол берілетін деңгейіне сәйкестігін қамтамасыз ететін қажетті өлшемшарттарды, өлшемдерді, тәсілдерді, қағидағтарды, стандарттарды, рәсімдер мен тетіктерді айқындайтын саясатты және (немесе) ішкі құжаттарды қамтитын ішкі құжаттардың жиынтығы;

7) стресс-тестинг – ұйымның қаржылық жағдайына айырықша, бірақ ұйымның қызметіне әсер етуі мүмкін ықтимал оқиғалардың әлеуетті әсер етуін өлшеу әдістері;

8) тәуекел – ұйым қызметінің күтілетін нәтижесін алу сенімсіздігін немесе мүмкін еместігін туындататын жағдаяттардың пайда болу, шығыстардың (шығындардың) туындау ықтималдығы;

9) тәуекелдерді бағалау жүйесі – ұйымның қаржылық жағдайын кешенді таңдауға арналған коэффициенттер жиынтығы;

10) тәуекелдерді басқару жүйесі – тәуекелдерді және олардың ұйымның мақсаттарына жетуге әсер ететін салдарын анықтау, бағалау, мониторинг жүргізу, төмендету мақсатында бүкіл ұйым шегінде жүзеге асырылатын, ұйымның директорлар кеңесі мен басқармасы белгілеген тұрақты құрылымдалған процесс;

11) тәуекел картасы – бір "ось" бойынша тәуекелдің ықпал ету күші немесе маңыздылығы көрсетілген, ал екіншісінде оның пайда болу ықтималдылығы мен жиілігі көрсетілген кестеде орналастырылған ұйым тәуекелдерінің графикалық және мәтіндік сипаттамасы;

12) тәуекел лимиті – қабылданатын тәуекелді сандық не сапалық шектеу құралы;

13) тәуекелді сәйкестендіру – тәуекел элементтерін табу, тізбесін құру, және сипаттау процесі;

14) тәуекелді өлшеу – оқиғаның басталу салдары мен ықтималдығын математикалық жолмен ықтималдық теориясын және статистикалық ақпарат негізінде үлкен сандар заңын қолдана отырып бағалау арқылы жүзеге асырылатын тәуекелдің ықтималдығы дәрежесін және әлеуетті шығыстар (шығындар) мөлшерін анықтау;

15) уәкілетті орган – қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау мен қадағалау жөніндегі уәкілетті орган;

16) ішкі аудит – ішкі аудит қызметі Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы, міндетті сақтандыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына

, ішкі құжаттарға, ішкі аудиттің халықаралық кәсіптік стандарттарына сәйкес келу дәрежесін одан әрі көрсету мақсатында қаржылық есептілікті, сондай-ақ ұйым қызметін сандық және сапалық жағынан бағалауға келетін басқа деректер мен ақпаратты бағалайтын басқарушылық бақылаудың ажырамас элементі;

17) ішкі бақылау – бұл ұйымның директорлар кеңесі, алқалы органдары, басқармасы, қызметкерлері жүзеге асыратын, мынадай санаттар бойынша мақсаттарға жетуді қамтамасыз етуге бағытталған процесс:

қызметінің тиімділігі;

қаржылық есептіліктің және басқарушылық есептіліктің сенімділігі, толықтығы мен уақтылығы;

Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы, міндетті сақтандыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтау;

18) ішкі бақылау жүйесі – мыналарды қамтамасыз ететін бақылау рәсімдерінің, іс-шаралар мен әдістемелердің жиынтығы:

ұйымның қаржы-шаруашылық қызметін тиісінше және тиімді жүргізу;

Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы, міндетті сақтандыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарын сақтау;

жауапкершілікті тиімді бөлу;

ұйым қызметкерлерінің ішкі құжаттардың талаптарын уақтылы және тиісінше орындауы;

мүліктің сақталуын қамтамасыз ету;

аялықтық фактілерін және басқарушылық қателердің алдын алу және анықтау;

қаржылық есептілікті және басқарушылық есептілікті дайындау уақтылығы, шынайылығы мен толықтығы.

3. Ұйымның тәуекелдері мынадай болып жіктеледі:

1) сақтандыру қызметін жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер:

андеррайтинг тәуекелі – сақтандыруға қабылданатын тәуекелдерді бұрыс (қате) бағалау тәуекелі;

сақтандыру резервтерінің тәуекелі – жеткіліксіз (барабар емес) сақтандыру резервтерін құру тәуекелі;

сақтандыру төлемдерінің тәуекелі – сақтандыру төлемдерін дұрыс, уақтылы жүзеге асырмауға байланысты тәуекел;

апатты тәуекел – елеулі мөлшердегі бір оқиға әдеттегіден жоғары сақтандыру төлемдеріне әкеліп соқтыратын тәуекел;

қайта сақтандыру тәуекелі – жеткіліксіз қайта сақтандыру өтемінің немесе қайта сақтандырушының қайта сақтандыру шарты бойынша төлемді жүзеге асыруға қабілетсіздігі тәуекелі;

2) инвестициялық тәуекелдер – қайта сақтандыру және инвестициялық қызмет барысында пайда болатын тәуекелдер.

Инвестициялық тәуекелдерге мыналар жатады:

кредиттік тәуекел – дебиторлардың дәрменсіздігі, ұйымның инвестициялық портфеліндегі облигациялар эмитенттерінің кредиттік рейтингтерінің өзгеруі салдарынан шығыстардың (шығындардың) пайда болу тәуекелі;

өтімділік тәуекелі – ұйымның өз міндеттемелерін өтеу үшін активтерін тез арада сату мүмкіндігінің болмауына байланысты тәуекел;

нарықтық тәуекел – қаржы құралдарының нарықтық құнының, пайыздық мөлшерлемелерінің, шетел валюталары бағамдарының, бағалы металдар құнының өзгеруі салдарынан қаржы нарықтарының жағымсыз қозғалыстарына байланысты шығыстардың (шығындардың) ықтималдығы.

Нарықтық тәуекелге мыналар жатады:

валюта тәуекелі – шетелдік валюта бағамдарының жағымсыз өзгеруі салдарынан шығындар пайда болуы тәуекелі;

баға тәуекелі – нарықтық факторлардың ықпалымен қаржы құралдарының және туынды қаржы құралдарының нарықтық бағаларының жағымсыз өзгеруі салдарынан шығыстардың (шығындардың) пайда болу тәуекелі;

пайыздық тәуекел – ұйымның активтері, пассивтері бойынша пайыздық мөлшерлемелерінің жағымсыз өзгеруі салдарынан қаржы шығыстарының (шығындарының) пайда болу тәуекелі;

3) операциялық тәуекел – ішкі процестерді жүзеге асыру барысында басшы және басқа қызметкерлер тарапынан болған кемшіліктердің (қателердің), ақпараттық жүйелердің (технологиялардың) тиісінше жұмыс істемеуі салдарынан, сондай-ақ сыртқы оқиғалар салдарынан шығындардың пайда болу тәуекелі;

4) комплаенс-тәуекел – ұйымның және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы, міндетті сақтандыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының және (немесе) ұйымның ішкі құжаттарының және (немесе) ұйымның қызметіне әсер ететін шет мемлекеттер заңнамасының талаптарын сақтамауы салдарынан шығыстардың (шығындардың) пайда болу немесе уәкілетті органның шаралар қолдану немесе беделін жоғалту және (немесе) мүдделер қақтығысының туындау тәуекелі;

5) стратегиялық тәуекел – дұрыс емес басқарушылық шешімдер, қабылданған басқарушылық шешімдерді тиісінше іске асырмау және (немесе) ұйымның

бизнес-ортаның өзгерістеріне бейімделуге қабілетсіздігі салдарынан шығындардың туындау тәуекелі;

б) ілеспе тәуекелдер:

аудиторлық тәуекел – аудиторлық тексерудің қорытындысы бойынша аудитор қаржылық есептіліктің шынайылығын растағаннан кейін анықталмаған елеулі бұрмалауларды қамтуы мүмкін деп субъективті түрде анықтайтын не шын мәнінде бұрмалану болмаған жағдайда елеулі бұрмалануды қамтиды деп тану ықтималдығы;

топ тәуекелі – құрамына ұйым кіретін топтың қаржылық жағдайының нашарлауы нәтижесінде ұйымның беделіне, маркетингіне және қаржылық жағдайына жағымсыз әсер ету тәуекелі;

жүйелік тәуекел – басқа сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымын мәжбүрлеп тарату нәтижесінде ұйымға шығыстар (шығындар) келтіруге байланысты тәуекел;

алаяқтық тәуекелі – қызметкерлердің және үшінші тұлғалардың алаяқтық іс-әрекеттері нәтижесінде шығыстардың (шығындардың) пайда болу ықтималдығына байланысты тәуекел;

бедел тәуекелі – ұйымға теріс қоғамдық пікірдің немесе оған деген сенімнің төмендеуі салдарынан шығыстардың (шығындардың) пайда болу тәуекелі;

елдер бойынша тәуекел – шет мемлекеттің немесе шет мемлекет резидентінің өз міндеттемелері бойынша төлемге қабілетсіздігі немесе жауапкершілік атқармауы салдарынан шығыстардың (шығындардың) пайда болу тәуекелі.";

12-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"12. Ұйым жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылғы 15 қаңтардан кешіктірмей уәкілетті органға растаушы құжаттардың көшірмелерін қоса бере отырып, Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін бағалау туралы мәліметтерді ұсынады.";

мынадай мазмұндағы 13-1 және 13-2-тармақтармен толықтырылсын:

"13-1. Ұйым жылдық қаржылық және өзге де есептілік негізінде ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдауды жүзеге асырады.

Ұйым директорлар кеңесі бекіткеннен кейін жыл сайын, бірақ есепті жылдан кейінгі жылғы 30 сәуірден кешіктірмей уәкілетті органға "жалпы сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын ұйым үшін Қағидаларға 3-1-қосымшаға және "өмірді сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын ұйым үшін Қағидаларға 3-2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттеріне талдауды (стандартты диапазоннан тыс шығатын коэффициенттер бойынша түсіндірмелермен) және ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерінің стандартты диапазонның бекітілген шектерінен төрт және одан да көп ауытқулары болған жағдайда, директорлар кеңесі бекіткен тәуекелдерді бағалау

жүйесінің коэффициенттерін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын не директорлар кеңесінің тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу қажеттілігінің жоқтығы туралы шешімді ұсынады.

13-2. Егер ұйым есепті күнгі жағдай бойынша қызметін екі қаржы жылынан кем жүзеге асырса, ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерінің стандартты диапазонның бекітілген шектерінен ауытқу санын айқындау кезінде есептерінде соңғы екі қаржы жылының әрбір жылдық есепті кезеңінің соңындағы деректер пайдаланылатын коэффициенттер ескерілмейді.";

15-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"15. Тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру мақсатында директорлар кеңесі:

1) тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатты және Қағидаларға сәйкес әзірленетін ішкі құжаттарды бекітеді;

2) жыл сайын ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдауды бекітеді және ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерінің стандартты диапазонның бекітілген шектерінен төрт және одан да көп ауытқулары болған жағдайда ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекітеді не тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу қажеттілігінің жоқтығы туралы шешім қабылдайды;

3) корпоративтік басқару бөлігінде:

алқалы органдардың, ішкі аудит қызметінің, басқарманың, құрылымдық бөлімшелердің қызметін үйлестіреді;

басшы қызметкерлердің функционалдық міндеттемелеріндегі ықтимал мүдделер қақтығысын төмендету бойынша шаралар қабылдайды;

ұйыммен ерекше қатынаспен байланысқан тұлғаларға жеңілдік шарттарын беру фактісін тексеруді қамтамасыз етеді;

директорлар кеңесінің құзыретіне жататын өзге де мәселелер;

4) стратегиялық мақсаттарды түзету мақсатында мыналарды қарайды:

ұйымның меншікті капиталдағы тәуекелдерді басқару бөлімшесі немесе функциясына көрсетілген талдауды жүргізу кіретін өзге құрылымдық бөлімше жүргізген ағымдағы (болашақ) қажеттіліктерін талдау;

ішкі (сыртқы) аудиторлар өздері жүргізген тексеру нәтижелері бойынша анықталған сәйкессіздіктер, сондай-ақ олардың ұсынымдары көрсетілген есеп;

активтерді және пассивтерді басқару кеңесінің (инвестициялық қызмет үшін жауапты бөлімшенің) ұйымның активтерін инвестициялау бойынша жүргізілген операциялардың (мәмілелердің) (қаржы құралдарының түрлері бойынша топтастырылып және олардың баланстық, нарықтық құнын, кірістілігін, сатып алу мен сату сомаларын көрсете отырып) нәтижелері бойынша есебі;

5) тәуекелдерді басқару бойынша мыналарға жауапты болады:

корпоративтік стратегияға, саясаттарға, рәсімдерге және ішкі құжаттарға қайшы келетін операциялардың жасалуын болдырмау мақсатында, сондай-ақ оларды түзету мақсатында құрылған алқалы органдар, ішкі аудит қызметі мен құрылымдық бөлімшелер арқылы ұйымның қызметіне тұрақты мониторинг жүргізу;

ішкі аудит қызметі, тәуекелдерді басқару бөлімшесі функцияларының ұйымдастырушылық дербестігін қамтамасыз ету;

уәкілетті орган шараларының, оның ішінде кемшіліктерді жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуын бақылауды жүзеге асырады;

уәкілетті орган талаптары орындалмаған, анықталған кемшіліктер уақтылы жойылмаған (жоймаған) жағдайда орындамау (жоймау) себептерін анықтайды және жауапты қызметкерлерге тиісті шаралар қолданады;

қабылданатын тәуекелдерді лимиттеу және мәмілелерге (операцияларға) шектеулерді белгілеуді жүзеге асырады;

тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін жақсарту бойынша іс-шаралар жоспары бекітілген жағдайда ұйым тоқсан сайынғы негізде жоспардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады.";

17-тармағының 10) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"10) түзету коэффициенттерінің қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сыйлықақыларына барабарлығын бағалау үшін қаржылық көрсеткіштер мен статистикалық ақпаратқа тұрақты түрде талдау жүргізуді қамтамасыз етеді.";

18-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"18. Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің функцияларына:

1) мыналарды қоса алғанда тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру: тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатты әзірлеу;

сапалық және сандық тәсілдерді қоса алғанда тәуекелдер картасын әзірлеу;

басқарушылық шешімдер қабылдау барысына қатысу;

басқарушылық шешімдердің орындалуына және қабылданған басқарушылық шешімдердің тиімділігін анықтауға тұрақты мониторингі жүргізу;

сақтандыру, инвестициялық және өзге де мәмілелер (операциялар) бойынша белгіленген лимиттердің орындалуын бақылау;

2) ұйымның қызметіне байланысты тәуекелдер көрсеткіштерінің сипаттау және сандық мәндерін анықтауды, сондай-ақ тәуекелдер көрсеткіштерінің барынша қолжетімді мәндерін анықтауды қоса алғанда тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау;

3) "жалпы сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын ұйым үшін Қағидаларға 3-1-қосымшаға және "өмірді сақтандыру" саласы бойынша қызметті

жүзеге асыратын ұйым үшін Қағидаларға 3-2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жылдық қаржылық және өзге де есептілік негізінде ұйымның тәуекелдерін бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау;

4) ұйым қызметі барысында туындайтын тәуекелдерді басқару бойынша шаралар қабылдау;

5) сәйкестендірілген (анықталған) тәуекелдерге мониторинг, бағалау және бақылау, оның ішінде:

ұйымның басқа да құрылымдық бөлімшелерімен бірлесе отырып тәуекелдерді сәйкестендіру бойынша шаралар қабылдау;

тәуекелдердің туындау жиілігін бағалауды қоса алғанда тәуекелдерді бағалау, осы тәуекелдер көрсеткен әсерді кейін жіктеу және тәуекелдердің лимитін белгілеу;

тәуекелдер көрсеткіші мәндерінің өзгерісіне мониторинг және тәуекелдер көрсеткіштерінің барынша қолжетімді мәндері кіретін тәуекелдерге, сондай-ақ тәуекелдер көрсеткіштерінің мәндері тәуекелдер көрсеткішінің барынша қолжетімді мәндеріне сәйкес келмеген жағдайда тәуекелдерді барынша азайту мақсатында қабылданатын шараларға мониторинг;

ұйымның қызметіне зиян келтіруі және (немесе) ықпал етуі мүмкін немесе заңсыз сипаттағы кез келген маңызды жағдайлар туралы дереу басқармаға және директорлар кеңесіне есептілік беруге;

б) ұйымның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің анықталған тәуекелдерді барынша азайту бойынша іс-шаралардың егжей-тегжейлі жоспарын (жоспарларды құрылымдық бөлімшелер ұсынады және ұйымның анықталған тәуекелдерін барынша азайту бойынша іс-шаралардың жалпы жоспарын тәуекелдерді басқару бөлімшесі әзірлейді) әзірлеу бойынша процесті ұйымдастыру және директорлар кеңесі бекіткен ұйымның тәуекелдерін барынша азайту бойынша іс-шаралар жоспарына одан әрі мониторинг жүргізу;

7) төтенше жағдайларға және ұйымның үзіліссіз қызметін қамтамасыз етуге арналған жоспарын орындау жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру;

8) мыналарды тұрақты талдау:

қаржылық көрсеткіштерді (стресс-тестілер және қабылданған тәуекелдер деңгейін тұрақты талдау шеңберінде);

қаржы құралдары бағасының (стресс-тестілер және қабылданған тәуекелдер деңгейін тұрақты талдау шеңберінде) өзгеруінің өтімділік көрсеткіштеріне, төлем жасау қабілетіне, капитал жеткіліктілігіне ықпалы;

9) макроэкономикалық факторлардың меншікті капиталдың тиімділігіне, өтімділігіне, жеткіліктілігіне ықпал етуіне болжам жасау;

10) директорлар кеңесі мен басқармаға тоқсан сайынғы негізде мына бағыттар бойынша тәуекелдерді басқару жүйесін бағалау және талдау туралы есеп ұсыну;

тәуекелдерді басқарудың ағымдағы жай-күйі (тәуекелдерді барынша азайту және болдырмау бойынша жүргізіліп отырған жұмыстар);

анықталған тәуекелдер және осы тәуекелдерді барынша азайту бойынша іс-шаралар жоспары, сондай-ақ оларды төмендету не алдын алу бойынша жүргізілген жұмыстардың нәтижелері;

ұйымның ағымдағы қызметін жүргізу барысында туындауы мүмкін тәуекелдер және оларды азайту және алдын алу жолдары;

ұйымның корпоративтік стратегиясын іске асырудың ағымдағы кезеңінде туындауы мүмкін тәуекелдерді және оларды барынша азайту және алдын алудың жолдарын бақылау және мониторинг;

тәуекелдерді басқару жүйесінің барабарлығы мен тиімділігі;

есепті кезеңде қаржы көрсеткіштеріне қысқаша талдау;

тәуекелдер картасын бағалау және талдау;

тәуекелдерді тестілеудің қолданылатын рәсімдерінің және бағалау үлгілерінің барабарлығы мен тиімділігі;

11) директорлар кеңесіне бекітуге ұсыну:

есепті жылдан кейінгі жылдың 1 сәуірінен кешіктірмей тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау (стандартты диапазонның шегінен шығатын коэффициенттер бойынша түсіндірмелермен);

ұйымның тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерінің стандартты диапазонның бекітілген шектерінен төрт және одан да көп ауытқулары болған жағдайда тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспары;

12) акционерлердің жылдық жалпы жиналысына тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерінің талдауын (стандартты диапазон шегінен шығатын коэффициенттер бойынша түсіндірмелермен) және директорлар кеңесі бекіткен тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын (бар болса) ұсыну;

13) мыналардың орындалуын қамтамасыз ету:

Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес андеррайтинг тәуекелін басқаруға қойылатын талаптар;

Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес қайта сақтандыру тәуекелін басқаруға қойылатын талаптар;

Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес сақтандыру төлемдері тәуекелін басқаруға қойылатын талаптар;

Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес сақтандыру резервтерінің жеткіліксіздігі тәуекелін басқаруға қойылатын талаптар;

Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес инвестициялық тәуекелдерді басқаруға қойылатын талаптар;

Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес операциялық және ілеспе тәуекелдерді басқаруға қойылатын талаптар;

Қағидаларға 11-қосымшаға сәйкес комплаенс-тәуекелді басқаруға қойылатын талаптар;

14) тәуекелдерді басқару жөніндегі корпоративтік стратегияны және ішкі саясатты стратегиялық жоспарлау және талдау бөлімшесімен не өзге де осындай функциялары бар құрылымдық бөлімшемен бірлесе отырып түзету мақсатында басқармаға жылына кемінде бір рет ұсыну:

ұйымның ағымдағы жай-күйінің, барлық тәуекелдер туралы сандық және сапалық деректерді, олардың ықтимал деңгейін, ұйымның дайындық деңгейін, оларды барынша азайту бойынша жүргізілген іс-шараларды, ден қою шараларын ескере отырып егжей-тегжейлі шолуы бар есеп;

ұйымның қаржылық жай-күйіне егжей-тегжейлі шолуы және ұйым қызметінің нәтижелері, сондай-ақ Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы, міндетті сақтандыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына, ұйымның қаржылық жай-күйіне, ұйым тәуекелдері картасына ықпал ететін өзгерістер бар есеп.";

1-қосымшада:

8-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"8. Басқарушылық есептілікті ұсыну мерзімдері мен нысандары туралы ережені басқарма әзірлейді және басқарма мен тәуекелдерді басқару бөлімшесінің директорлар кеңесіне және ұйымның акционерлеріне басқарушылық есептілікті ұсыну тәртібін регламенттейді, оның ішінде:

жиынтық баланс;

пайда мен шығын туралы есеп (оның ішінде өткен жылдардың алдыңғы кезеңімен салыстырғанда және қызметтің жоспарланған көрсеткіштері);

инвестициялар туралы (баланстық және нарықтық құнын, кірістілігін, сатып алудың және сатудың жалпы сомасын көрсете отырып қаржы құралдарын түрлері бойынша топтай отырып) есептер;

активтер мен міндеттемелердің көлемін салыстыру туралы есеп;

ұйым тәуекелінің картасын талдау;

ұйымның тәуекелдерін бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау (стандартты диапазонның шегінен шығатын коэффициенттер бойынша түсіндірмелермен);

Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16944 болып тіркелген, "Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының қаржылық жағдайының нашарлауына әсер ететін факторларды белгілеу, сондай-ақ Ерте ден қою шараларын көздейтін іс-шаралар жоспарын мақұлдау қағидаларын және

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының (сақтандыру тобының) қаржылық жағдайының нашарлауына әсер ететін факторларды айқындау әдістемесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 сәуірдегі № 75 қаулысында көрсетілген пруденциялық нормативтерді бұзуға және (немесе) ұйымның және (немесе) сақтандыру тобының қаржылық жай-күйінің нашарлауына ықпал ететін факторларды анықтауға алып келмейтін ұйымның меншікті капиталға және оны пайдалануға ағымдағы және болжамды қажеттіліктерін қысқаша талдау;

ұйымның директорлар кеңесінің және акционерлерінің талап етуі бойынша есептілік.

Басқару есептілігінің тізбесі тәуекелдерді және ішкі бақылауды тиісінше басқаруды қамтамасыз ету мақсатында директорлар кеңесі мен басқарманың функционалдық міндеттер мен өкілеттіктерді тиісінше орындауы үшін жеткілікті.";

2 және 3-қосымшалар тиісінше осы қаулыға 1 және 2-қосымшаларға сәйкес редакцияда жазылсын;

тиісінше осы қаулыға 3 және 4-қосымшаларға сәйкес 3-1 и 3-2-қосымшалармен толықтырылсын;

4-қосымша осы қаулыға 5-қосымшаға сәйкес редакцияда жазылсын;

5- қосымшада:

2-тармағының 9) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"9) қаржы көрсеткіштерін және статистикалық ақпаратты талдау негізінде қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сыйлықақыларына түзету коэффициенттерін белгілеу әдістемесін регламенттейді.";

7-қосымшада:

6-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"6. Сақтандыру жағдайының басталғандығы туралы хабарлама тіркелгеннен кейін сақтандыру төлемдері жөніндегі бөлімше сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға арналған сақтандыру ісін электрондық не қағаз түрінде қалыптастырады, оған мынадай мәліметтер мен құжаттар кіреді:

1) істің ашылған күні;

2) ұйымда тіркелген сақтандыру төлемін жүзеге асыруға берілген өтініш;

3) сақтандыру шарты (полисі);

4) мүдделі бөлімшелер қарайтын мерзімдерді қоса алғанда, өтінішті қарау процесі туралы қысқаша есеп;

5) сақтандыру жағдайы (сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға) болған күн;

6) сақтандыру жағдайы (сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға) туралы хабар берілген күн;

- 7) шығынның сипаттамасы;
- 8) өтініш берушілер туралы ақпарат;
- 9) егер сақтандыру шартына сәйкес талап етілсе, бағалау жасалған күні;
- 10) егер сақтандыру шартына сәйкес талап етілсе, бағалаушы, аджастер, тәуелсіз сарапшы есебінің көшірмесі;
- 11) егер сақтандыру шартына сәйкес талап етілсе, бағалаушының, аджастердің, тәуелсіз сарапшының қысқаша деректері;
- 12) шығынның бағаланған құны;
- 13) сақтандыру төлемінің күні мен сомасы;
- 14) сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту күні;
- 15) сақтандыру ісінің аяқталған күні;
- 16) сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім."

8-қосымшада:

1-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"2) сақтандыру резервтерін есептеу үшін қажетті статистикалық ақпаратты жинау, өңдеу және талдау бойынша ішкі рәсімдерді бекітеді.";

2-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"2) барабар сақтандыру резервтерін қалыптастыру үшін қажетті статистикалық ақпаратты жинау, өңдеу және талдау бойынша ішкі рәсімдерді әзірлеу және тиімді іске асыруды қамтамасыз етуді;"

4-тармағының 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"1) сақтандыру резервтерін қалыптастыру кезінде қолданылатын статистикалық ақпараттың шынайлығын тексеру;"

5-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"2) сақтандыру резервтерін есептегенде шынайы және объективті статистикалық ақпаратты қолдануын;"

2. Сақтандыру нарығы және актуарлық есеп айырысу департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

3) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы тармақтың 2) тармақшасында көзделген іс-шараның орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Төрағасының жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.

4. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
Агенттігінің Төрағасы

М. Абылкасымова

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Стратегиялық жоспарлау және
реформалар агенттігінің
Ұлттық статистика бюросы

Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және
дамыту Агенттігінің
Басқармасының
2020 жылғы 22 желтоқсандағы
№ 126 Қаулыға 1-қосымша
Сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымдары үшін тәуекелдерді
басқару және ішкі бақылау
жүйесін қалыптастыру
қағидаларына 2-қосымша
Нысан

**Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін бағалау туралы мәліметтер _____
(ұйымның атауы) _____ ЖЫЛҒЫ (күні)**

№	Қағидалардың тиісті абзацын, тармақшасын, тармағын көрсету	Қағидалардың талаптарына сәйкес келуін бағалау	Анықталған кемшіліктер	Кемшіліктерді жою бойынша қабылданған (жоспарланған) іс-шаралар (іс-шаралардың мазмұны, орындалу мерзімі)	Жауапты орындаушылар (тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса), лауазымы, байланыс ақпараты)
1	2	3	4	5	6

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелеріне қойылатын талаптарға сәйкес келуінің жалпы бағасы

Ұйымның бірінші басшысы не оның мәліметке қол қоюға уәкілетті тұлғасы

(тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) (қолы)

Тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы

(тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) (қолы)

Ішкі аудит қызметінің басшысы

(тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) (қолы)

Қол қойылған күн 20____жылғы "____" _____

Тәуекелдерді басқару және ішкі
бақылау жүйесін бағалау туралы
мәліметтер нысанына қосымша

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін бағалау туралы мәліметтерді толтыруға түсіндірме

Ұйымның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін Қағидалардың талаптарына сәйкес келуін бағалау мына өлшемшарттарды негізге ала отырып жүзеге асырылады:

1) ТС – "толық сәйкес келеді"

талап өлшемшартын маңызды ауытқусыз орындаған кезде;

2) ІС – "ішінара сәйкес келеді"

ұйымның осы өлшемшартты сақтауға қолжеткізу мүмкіндігіне қатысты маңызды күмән туындату үшін жеткілікті болып саналмайтын және жақын арада жойылатын талаптар өлшемшартынан ауытқулар (кемшіліктер) анықталған кезде;

3) СК – "сәйкес келмейді"

тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелеріне қойылатын талаптар өлшемшартын орындамаған кезде;

4) ҚМ – "қолданылмайды"

егер тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесіне қойылатын жекелеген талаптар бағалау күні ұйымға қатысты қолданылмайтын жағдайда. "Қолданылмайды" деген баға ұйым Қағидалар талаптарының өлшемшарттарын орындаған үлесін есептеуге қосылмайды.

Қаулыға

2-қосымша

Сақтандыру (қайта сақтандыру)

ұйымдары үшін тәуекелдерді

басқару және ішкі бақылау

жүйесін қалыптастыру

қағидаларына 3-қосымша

Нысан

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан

Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға

Әкімшілік деректер нысаны www.finreg.kz интернет-ресурсына орналастырылды

Тәуекелдер бойынша стресс-тестинг

Әкімшілік деректер нысанының индексі: 1-STRESS-TEST

Кезеңділігі: тоқсан сайын

Есепті кезең: 20__ жылғы " __ " _____ жағдай бойынша

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары

Ұсыну мерзімі: тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 15 (он бесінші) жұмыс күнінен кешіктірмей

1-кесте

Баға тәуекелі бойынша стресс-тестинг

Қаржы құралдарының санаты	Қаржы құралының ағымдағы құны (теңгемен)	Қаржы құралының ағымдағы құны төмендеу сценарийі					Таңдалған сценарий бойынша шығын (теңгемен)
		0%-5%	5%-10%	10%-20%	20%-30%	30% астам	
1	2	3	4	5	6	7	8
Шығын жиынтығы							
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі							

Ескертпе:

1-бағанда нарықтық бағасы бар, түрлері және экономика секторы бойынша топтастырылған қаржы құралдары көрсетіледі.

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі:

2-кесте

Пайыздық тәуекел бойынша стресс-тестинг

Борыштық бағалы қағазды өтеуге дейінгі мерзім	Қаржы құралының ағымдағы құны (теңгемен)	Купондық сыйақының пайыздық мөлшермесін төмендету сценарийі				Таңдалған сценарий бойынша шығын (теңгемен)
		0%-2%	2%-4%	4%-6%	6% астам	
1	2	3	4	5	6	7
6 айдан кем						
6-12 ай						
12-18 ай						
18-24 ай						
24 айдан астам						

Шығын жиынтығы	
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі	

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі

3-кесте

Валюталық тәуекел бойынша стресс-тестинг

Шетел валютасының атауы	Осы шетел валютасында номинирленген қаржы құралдарының ағымдағы құны (теңгемен)	Теңгенің шетел валютасына қатысты нығаю сценарийі						Таңдалған сценарий бойынша шығын (теңгемен)
		-20% аз	-10% (-10%)	0% -0%	10% 10%	10% -20%	20% астам	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Шығын жиынтығы								
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі								

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі

4-кесте

Өтімділік тәуекелі бойынша стресс-тестинг

Көрсеткіштің атауы	Мәлімделген, бірақ реттелмеген шығын резервінің ұлғаю сценарийі					
	10-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	60% және одан астам
Стресс-тестингтен кейін өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі						
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі						

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі

5.1-кесте

Сақтандыру қызметін жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер бойынша стресс-тестинг

--

Тарифтік базистің көрсеткіштеріне жетпеу сценарийі

Тарифтік базис	Орын алмаған шығынның нақты резерві (мың теңгемен)	Тарифтік базис	5 - 10%	11- 20%	21- 30%	31- 40%	40% және одан астам	Таңдалған сценарий бойынша орын алмаған шығын резерві (мың теңгемен)	Орын алмаған шығынның нақты резервімен және таңдалған сценарий бойынша орын алмаған шығын резерві арасындағы айырма (мың теңгемен)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
жылдық тиімді пайыздық мөлшерлеме		жылдық тиімді пайыздық мөлшерлеме (төмендеуі)							
өлім-жітім немесе белгілі бір жасқа дейін өмір сүру көрсеткіштері		өлім-жітім немесе белгілі бір жасқа дейін өмір сүру көрсеткіштері (ұлғаюы)							
сақтандыру төлемдерін индекстеу мөлшерлемесі		сақтандыру төлемдерін индекстеу мөлшерлемесі (ұлғаюы)							
шығыстар көрсеткіштері		шығыстар көрсеткіштері (ұлғаюы)							
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі									

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі

5.2-кесте

Аурулардың ұлғаю сценарийі							
Көрсеткіштің атауы	20%- 40%	41%- 60%	61%- 80%	81%- 100%	101% және одан астам	Таңдалған сценарий бойынша шығын (теңгемен)	
Сақтандыру резервтерінің мөлшері, теңгемен							
Сақтандыру төлемдерінің мөлшері, теңгемен							
Шығын жиынтығы							
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі							

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі

5.3-кесте

Көрсеткіштің атауы	Сақтандыру шарттарын бұзу жағдайларының көбею сценарийі (өткен жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда)				
	20%- 40%	41%- 60%	61%- 80%	81%- 100%	101% және одан астам
Қайтарылған сақтандыру сыйлықақыларының (сатып алу сомасының) көлемі, теңгемен					
Стресс-тестингтен кейін өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі					
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі					

Таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі

5.4-кесте

Қайта сақтандыру ұйымы	Қайта сақтандыру ұйымының төлемді толық емес көлемде төлеу тәуекелінің сақтандыру ұйымы портфелінің шығындылық коэффициентіне әсер ету сценарийі* (бұдан әрі - ШК) (пайызбен)													
	1 0	ШК	2 0	ШК	3 0	ШК	4 0	ШК	5 0	ШК	6 0	ШК	7 0	ШК
Бірінші ең ірі қайта сақтандыру ұйымы														
Екінші ең ірі қайта сақтандыру ұйымы														
Үшінші ең ірі қайта сақтандыру ұйымы														
Төртінші ең ірі қайта сақтандыру ұйымы														
Бесінші ең ірі қайта сақтандыру ұйымы														
Шығын жиынтығы														
Стресс-тестингтен кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі														

кестенің жалғасы

Қайта сақтандыру ұйымының төлемді толық емес көлемде төлеу тәуекелінің сақтандыру ұйымы портфелінің шығындылық коэффициентіне әсер ету сценарийі (бұдан әрі - ШК) (пайызбен)					
80	ШК	90	ШК	100	ШК

Ескертпе:

Сақтандыру ұйымы портфелінің шығындылық коэффициенті қайта сақтандырушының үлесін ескере отырып көрсетіледі.

Атауы _____ Мекенжайы _____

Телефоны _____

Электрондық поштаның мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе оның стресс-тестингке қол қоюға уәкілетті тұлғасы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны

Тәуекелдері басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны

Күні 20__ жылғы "____" _____

Тәуекелдер бойынша стресс-
тестинг нысанына қосымша

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме Тәуекелдер бойынша стресс-тестинг (индекс – 1-STRESS-TEST, кезеңділігі – тоқсан сайын)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме (бұдан әрі - Түсіндірме) "Тәуекелдер бойынша стресс-тестинг" әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды (бұдан әрі - Нысан) толтыру бойынша бірыңғай талаптарды айқындайды.

2. Ұйым Нысанды есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша тоқсан сайын толтырады.

3. Нысанды толтыру кезінде пайдаланылатын өлшем бірлігі теңгемен және пайызбен (үтірден кейін екінші таңбаға дейін) белгіленеді. 500 (бес жүз) теңгеден кем сома 0 (нөлге) дейін дөңгелектенеді, ал 500 (бес жүз) теңгеге тең және одан жоғары сома 1000 (мың) теңгеге дейін дөңгелектенеді.

4. Нысанға бірінші басшы немесе оның стресс-тестингке қол қоюға уәкілетті тұлғасы, сондай-ақ тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы қол қояды.

2-тарау. Нысанды толтыру бойынша түсіндірме

5. Сценарийді таңдау кезінде 1, 2, 3, 4, 5.1, 5.2 және 5.3-кестелерде көрсетілген аралықта әрбір бағанда бір көрсеткішті таңдау қажет.

6. 5.4-кестеде тиісті жолдарда шығын сомасы мен шығындылық коэффициенті көрсетіледі (%).

7. Жүргізілген стресс-тестілеудің қорытындылары бойынша 5.4-кестеде көрсетілген стресс-тестілеуді қоспағанда, таңдалған сценарийдің қысқаша негіздемесі ұсынылады.

8. Егер таңдалған сценарийдің нәтижелері бойынша ұйымда шығыстар (шығындар) болмаса, ұйым онда шығын туындайтын сценарийді көрсетеді.

Қаулыға
3-қосымша

Сақтандыру (қайта сақтандыру ұйымдары) үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларына 3-1-қосымша
Нысан

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан

Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға

Әкімшілік деректер нысан <http://finreg.kz> интернет-ресурсына орналастырылды

"Жалпы сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының тәуекелдерін бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау

Әкімшілік деректер нысанының индексі: RASA_1NL

Кезеңділігі: жыл сайын

Есепті кезең: 20__ жылғы "___" _____ жағдай бойынша

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: "жалпы сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары

Нысан

(сақтандыру) (қайта сақтандыру) ұйымының атауы)

Тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициентінің атауы	Мәні		Стандартты диапазон	Тәуекелдер	Қысқаша ұсынымдар сипаты/	Стандартты диапазоннан ауытқыған кезде қысқаша түсіндірме (есепті жыл үшін)
	өткен есепті кезеңнің, %-бен	есепті жылдың, %-бен				
1	2	3	4	5	6	7
					K1 қайта сақтандыру үлесін ескермей, шығындарды өтеуге	

К1 "Капиталға сақтандыру сыйлықақылары"			К1<300%	андеррайтинг , стратегиялық	арналған капитал барабарлығын бағалайды. Тәуекелді толық бағалау үшін К1 талдауы К2 және К5 ескере отырып жүргізіледі. К1>300% капиталға қатысты рұқсат етілген тәуекелдің ұлғаюын көрсетеді.	
К2 "Капиталға таза сақтандыру сыйлықақылары"			К2<200%	андеррайтинг , стратегиялық	К2 қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларын ескере отырып, шығындарды өтеуге арналған капитал барабарлығын бағалайды. К2 мәні жоғарырақ болуына қарай, капиталға тәуекел де көбірек болады. К2 талдау кезінде К5 талдау жүргізіледі. К2>200% капиталға қатысты рұқсат етілген тәуекелдің ұлғаюын көрсетеді.	
К3 "Таза сақтандыру сыйлықақыларындағы өзгеріс"			-33%<К3<33%	андеррайтинг , стратегиялық	К3 операциялық қызметтегі/ менеджменттегі тұрақтылықты/ тұрақсыздықты бағалайды. К3 біршама ұлғаюы бизнестің кеңеюін (сақтандырудың жаңа сыныптары бойынша сатудың ұлғаюы, географиялық жерлердің кеңеюі) көрсетеді. Таза сыйлықақылардың біршама қысқаруы сақтандырудың жекелеген сыныптары бойынша сатудың тоқтап тұрғанын/ қысқарғанын, нарық үлесі залалын, қайта сақтандырудың ұлғаюын көрсетеді. Бағалау кезінде К9	

				активтер бағасы және K11, K12, K13 резервтерінің барабарлығы, сондай-ақ K4 қайта сақтандырудан түскен пайда ескеріледі.
K4 "Капиталға қайта сақтандырудан түскен пайда"			K4<15%	андеррайтинг , стратегиялық K4 қайта сақтандыру қызметінен түскен кіріс үлесінің бағасын береді. K4>15% сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы менеджментінің болжамы бойынша капитал жеткіліксіздігін немесе капиталмен байланысты проблемаларды жасыру үшін K1, K2, K7, K10, K13 коэффициенттері мәндерінің жақсарғанын көрсетеді. K4>15% болған кезде, қайта сақтандырудан кіріс үлесін шегере отырып K1, K2, K7, K10, K13 қайта есептеледі.
K5 "Операциялық қызметтің 2 жылдық коэффициенті"			K5<100%	операциялық K5 операциялық қызметтің пайдалылығын/ шығындылығын бағалайды. K5>100% болған кезде, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы операциялық шығынды көтереді, K5<100% болған кезде операциялық кіріске ие болады. K5 құрамдас бөліктеріне: өтімділік коэффициентіне, шығындар коэффициентіне және инвестициялық қызметтен түскен кірістер коэффициентіне талдау

				жүргізіледі. K11, K13 бірге талдау жүргізу керек.
K6 "Инвестициялық кіріс"			$5\% < K6 < 20\%$	өтімділік, нарықтық, стратегиялық K6 инвестициялық портфельдің жылдық кірісін пайыздық арақатынаста бағалайды. K6 мәні төмен болған кезде инвестициялық портфельдің құрылымына, "РЕПО" операцияларына, комиссиялық шығыстарға кеткен шығындарға және басқаларына талдау жүргізіледі. K6 мәні жоғары болған кезде тәуекелдері жоғары құралдарға инвестицияларға және еншілес ұйымның бас ұйымға дивидендтер төлеу саясатына талдау жүргізіледі.
K7 "Капиталдың өзгеруі"			$-10\% < K7 < 50\%$	операциялық , стратегиялық K7 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының бір жыл бойы қаржылық жағдайының жақсарғанын/ нашарлағанын бағалайды. $K7 > 50\%$ операциялық қызметтің тұрақсыздығын, сақтандыру холдингі ішінде капиталдың ағылуын, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының недәуір өсуін немесе қосылуын /қосуын көрсетеді. $K7 < -10\%$ болған кезде мыналардың өзгеруіне ықпал ететін факторлар айқындалады: а) таза пайда (K5); б) жұмсалмаған кіріс немесе шығын; в) K 8 ; г) төленген

				<p>дивидендтер; д) К 4 ; е) есеп саясаты/ есептілікті түзету; ж) кейінге қалдырылған салық активтері; з) танылмаған активтер ; и) акционерлер.</p>
<p>К8 "Түзетілген капиталдағы өзгеріс"</p>		<p>-10%<К8< 25%</p>	<p>операциялық , стратегиялық</p>	<p>Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының негізгі қызметінің нәтижелерін негізге ала отырып, қаржылық жағдайының жақсарғанын/ нашарлағанын бағалайды (жарғылық капиталды алуға және толықтыруды ескере отырып, негізгі қызметтің нақты бағасы). К8>25% операциялық қызметтің тұрақсыздығын, сақтандыру холдингі ішінде капитал ағылуын, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының маңызды өсуін немесе қосылуын /қосуын көрсетеді. К8< -10% болған кезде мыналардың өзгеруіне ықпал ететін факторлар айқындалады: а) таза пайда (К5); б) жұмсалмаған кірістің немесе зиянның; в) резервтік капиталда; г) күтілмеген тәуекелдер резервінде; д) тұрақтандыру резервінде; е) басқа резервтерде; ж) төленген дивидендтер ; з) есеп саясаты / есептілікті түзету.</p>

<p>К9 "Өтімді активтерге түзетілген міндеттемелер"</p>			<p>К9<100%</p>	<p>өтімділік</p>	<p>К9 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының өзінің қысқа мерзімді міндеттемелерін орындау қабілетін бағалайды, сонымен қатар сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымын тарату кезіндегі салдарларды шамамен бағалайды. Егер К9> 100% болса, К9 өткен жылдар серпінде талдау жүргізіледі, резервтердің барабарлығы, бағалау, активтердің құрылымы мен өтімділігі тексеріледі.</p>	
<p>К10 "Капиталға алынатын сақтандыру сыйлықақылары"</p>			<p>К10<20%</p>	<p>кредиттік</p>	<p>К10 капиталға қатысы дебиторлық берешектің үлесін бағалайды. Рұқсат етілген үлес 20% құрайды. 20% астам мәні болған кезде қ а й т а сақтандырушылардан алынатын сомаға, сақтанушылардан (қ а й т а сақтанушылардан) және делдалдардан 90 күннен астам мерзімі өткен берешектің болуына алынатын сақтандыру сыйлықақыларына және осындай активтерді тану орындылығына талдау жүргізіледі.</p>	
<p>К11 "Капиталға мәлімделген</p>			<p>-10%<К11< 10%</p>	<p>сақтандыру резервтері</p>	<p>К11 бір жыл бұрын мәлімделген, бірақ реттелмеген залалдардың дамуын бағалайды. К11 оң мәні болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы резервтерді жеткіліксіз қалыптастырған, ал</p>	

шығындардың бір жылғы дамуы"					К11 теріс мәні болған кезде резервтер артылуымен қалыптастырылды. К11 мәніне К12 мәнімен бірге талдау жүргізіледі.
К12 "Капиталға мәлімделген шығындардың екі жылғы дамуы"			-10%<K12<10%	сақтандыру резервтері	К12 екі жыл бұрын мәлімделген, бірақ реттелмеген залалдардың дамуын бағалайды. К12 оң мәні кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы резервтерді жеткіліксіз қалыптастырған, ал К12 теріс мәні болған кезде резервтер артылып қалыптастырылды. К12 мәніне К11 мәнімен бірге талдау жүргізіледі.
К13 "Капиталға ағымдағы резервтердің дефицитін (профицитін) бағалау"			-12%<K13<12%	сақтандыру резервтері	К13 ағымдағы резервтердің барабарлығын бағалайды. Тапшылық (профицит) болжанатын және нақты резервтер арасындағы айырманы білдіреді. К13 оң мәні кезде резервтер жеткіліксіз қалыптастырған, ал К13 теріс мәні болған кезде резервтер артылып қалыптастырылды.

Ескерту: әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме осы нысанға қосымшада келтірілген.

Стандартты диапазон шегінен шығатын тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттері бойынша түсіндірме

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефоны _____

Электрондық поштаның мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе оның талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны
Тәуекелдері басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны
Орындаушы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны
Күні 20__ жылғы "____" _____

"Жалпы сақтандыру" саласы
бойынша қызметті жүзеге
асыратын сақтандыру (қайта
сақтандыру) ұйымының
тәуекелдерді бағалау жүйесі
коэффициенттерін талдау
нысанына қосымша

**Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме
"Жалпы сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерін талдау (индексі – RASA_1NL, кезеңділігі – жыл сайын)**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме (бұдан әрі - Түсіндірме) "Жалпы сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициенттерін талдау" әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды (бұдан әрі - Нысан) толтыру бойынша бірыңғай талаптарды айқындайды.

2. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы нысанды есепті кезең соңындағы жағдай бойынша жыл сайын толтырады.

3. Талдаудың 2 және 3-бағандарында тиісінше өткен есепті жылдың және есепті жылдың коэффициенттерінің мәндері пайызбен (үтірден кейін екінші белгіге дейін) көрсетіледі.

4. Нысанға бірінші басшы немесе оның талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы, тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы және орындаушы қол қояды.

2-тарау. Нысанды толтыру бойынша түсіндірме

5. "Капиталға сақтандыру сыйлықақылары" K1 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K1 = \frac{CC_t}{K_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

CC_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген сақтандыру сыйлықақылары;

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал.

6. "Капиталға таза сақтандыру сыйлықақылары" K2 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K2 = \frac{CSTC_t}{K_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

CSTC_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы;

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал.

7. "Таза сақтандыру сыйлықақылардағы өзгеріс" K3 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K3 = \frac{CSTC_t - CSTC_{t-1}}{CSTC_{t-1}} * 100\% ,$$

мұндағы:

CSTC_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы;

CSTC_{t-1} – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы.

8. "Капиталға қайта сақтандырудан түскен пайда" K4 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K4 = \frac{ҚСП_t}{K_t} * 100\%$$

$$ҚСП_t = \left\{ \frac{КС_t}{ҚСБС_t - ЕССҚСАөзг_t} \right\} * ЕССҚСА_t ,$$

мұндағы:

ҚСП_t – есепті күнгі жағдай бойынша қайта сақтандыру қызметінен түскен пайда;

КС_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру қызметі бойынша комиссиялық сыйақы түріндегі кірістер;

ҚСБС_t – есепті күнгі жағдай бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылар;

ЕССҚСАөзг_t – есепті күнгі жағдай бойынша еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша қайта сақтандыру активтерінің өзгеруі;

ЕССҚСА_t – есепті күнгі жағдай бойынша еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша қайта сақтандыру активтері (құнсыздану резервтері шегерілген);

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал.

9. "Операциялық қызметтің 2 жылдық коэффициенті" K5 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K5 = (ЗК_{2-л} + ШК_{2-л} - ИК_{2-л}) * 100\%$$

$$ЗК_{2-л} = \frac{(СТТС_t + СТТС_{t-1}) + (ШРӨТС_t + ШРӨТС_{t-1}) + (РШр_t + РШр_{t-1})}{ЕССТС_{t-1} + ЕССТС_t}$$

$$ШК_{2-л} = \frac{(ТШ_t + ТШ_{t-1})}{ССТС_{t-1} + ССТС_t}$$

$$ИК_{2-л} = \frac{(ИҚК_t + ИҚК)}{ЕССТС + ЕССТС_t} ,$$

мұндағы:

ЗК_{2-л} – шағынның 2 жылдық коэффициенті;

ШК_{32-л} – шығынның 2 жылдық коэффициенті;

ИК_{2-л} – инвестициялық қызметтің 2 жылдық коэффициенті;

СТТС_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру төлемдерінің таза сомасы;

СТТС_{t-1} – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша сақтандыру төлемдерінің таза сомасы;

ШРӨТС_t – есепті күнгі жағдай бойынша шығындар резервтеріндегі өзгерістердің таза сомасы;

ШРӨТСt-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша шығындар резервтеріндегі өзгерістердің таза сомасы;

РШрт – есепті күнгі жағдай бойынша реттеу шығыстары;

РШрт-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша реттеу шығыстары;

ЕССТСt – есепті күнгі жағдай бойынша еңбек сіңірілген сыйақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген таза сомасы;

ЕССТСt-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша еңбек сіңірілген сыйақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген таза сомасы;

ТШt – есепті күнгі жағдай бойынша таза шығыстар;

ТШt-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша таза шығыстар;

ССТСt – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы;

ССТСt-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы;

ИҚКt – есепті күнгі жағдай бойынша инвестициялық қызметтен түскен, сыйақы төлеуге байланысты шығыстар шегерілген кірістер;

ИҚКt-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша инвестициялық қызметтен түскен, сыйақы төлеуге байланысты шығыстар шегерілген кірістер.

10. "Инвестициялық кіріс" К6 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K6 = 2 * \left(\frac{ИҚКt}{АҚЖИнв_{t-1} + АҚЖИнв_t} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

ИҚКt – есепті күнгі жағдай бойынша инвестициялық қызметтен түскен, сыйақы төлеуге байланысты шығыстар шегерілген кірістер;

АҚЖИнвt-1 – есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша ақша қаражаты және инвестициялар ("РЕПО" операциялары шегерілген), мыналардың сомасы болып табылады:

1) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша ақша қаражаты мен ақша қаражаты баламаларының;

2) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша орналастырылған қаражат салымдарының (күнсыздану резервтері шегерілген);

3) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша "кері РЕПО" операцияларының;

4) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша өзгерістері пайда немесе шығындар құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздардың;

5) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың (құнсыздану резервтері шегерілген);

6) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша аффинирленген бағалы металдардың;

7) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша туынды бағалы қағаздардың;

8) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздардың (құнсыздану резервтері шегерілген);

9) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша басқа заңды тұлғалардың капиталына инвестициялардың;

10) есепті күннің алдындағы күнгі жағдай бойынша инвестициялық мүліктің;

АҚЖИнвт – есепті күнгі жағдай бойынша ақша қаражаты және инвестициялар ("РЕПО" операциялары шегерілген), мыналардың сомасы болып табылады:

1) есепті күнгі жағдай бойынша ақша қаражаты мен ақша қаражаты баламаларының ;

2) есепті күнгі жағдай бойынша орналастырылған қаражат салымдарының (құнсыздану резервтері шегерілген);

3) есепті күнгі жағдай бойынша "кері РЕПО" операцияларының;

4) есепті күнгі жағдай бойынша өзгерістері пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын бағалы қағаздардың;

5) есепті күнгі жағдай бойынша сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың (құнсыздану резервтері шегерілген);

6) есепті күнгі жағдай бойынша аффинирленген бағалы металдардың;

7) есепті күнгі жағдай бойынша туынды бағалы қағаздардың;

8) есепті күнгі жағдай бойынша өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздардың (құнсыздану резервтері шегерілген);

9) есепті күнгі жағдай бойынша басқа заңды тұлғалардың капиталына инвестициялардың;

10) есепті күнгі жағдай бойынша инвестициялық мүліктің.

10. "Капиталдың өзгеруі" К7 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K7 = \left(\frac{K_t - K_{t-1}}{K_{t-1}} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал;

K_{t-1} – өткен есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал.

11. "Түзетілген капиталдағы өзгеріс" К8 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K8 = \left(\frac{K_t - \Delta JK_t - K_{t-1}}{K_{t-1}} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал;

K_{t-1} – өткен есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал;

ΔJK_t – жарғылық капиталдағы өзгеріс, есепті күнгі жарғылық капиталдың және өткен есепті күнгі жарғылық капиталдың сомалары арасындағы айырма ретінде есептеледі.

12. "Өтімді активтерге түзетілген міндеттемелер" К9 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K9 = \left(\frac{\text{Міндеттемелер}_t}{\text{ӨЖА}_t} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

Міндеттемелер_t – есепті күнгі болашақ кезеңдердегі кіріс шегерілген міндеттемелердің жалпы сомасы;

ӨЖА_t – есепті күнгі жағдай бойынша Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14794 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысымен бекітілген сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінің және оларды есептеу әдістемесінің 38-тармағында көрсетілген өтімділігі жоғары активтердің құны ("РЕПО" операциялары бойынша міндеттемелерді шегергенде).

13. "Капиталға алынатын сақтандыру сыйлықақылары" К10 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K10 = \left(\frac{СПкП_t}{K_t} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

СПкП_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтанушылардан (қайта сақтанушылардан) және делдалдардан (күнсыздануға резервтерді шегере отырып) алатын сақтандыру сыйлықақылары;

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал.

14. "Капиталға мәлімделген шығындардың бір жылғы дамуы" K_{11} коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K_{11} = \left(\frac{\text{мәлімделген шығындардың бір жылғы дамуы}}{K_{t-1}} \right) * 100\%$$

$$\text{мәлімделген шығындардың бір жылғы дамуы} = (\text{МРШР}^*_t + \text{СВ}_t + \text{РУ}_t - \text{МРШР}_{t-1}),$$

мұндағы:

K_{t-1} – өткен есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал;

МРШР^*_t – мәлімделген, бірақ реттелмеген шығындар таза резерві (бұдан әрі - МРШР) есепті күнгі жағдай бойынша $t-1$ дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша;

МРШР_{t-1} – өткен есепті күнгі жағдай бойынша таза МРШР ;

СТ_t – қайта сақтандырушының үлесін есептемегенде және кері талап ету бойынша өтемді шегере отырып, $t-1$ дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша есепті кезеңде төленген сақтандыру төлемдері;

РШ_t – $t-1$ дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша есепті кезеңде төленген шығынды реттеу шығыстары.

15. "Капиталға мәлімделген шығындардың екі жылғы дамуы" K_{12} коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K_{12} = \left(\frac{\text{мәлімделген шығындардың екі жылғы дамуы}}{K_{t-2}} \right) * 100\%$$

$$\text{мәлімделген шығындардың екі жылғы дамуы} = (\text{МРШР}^{**}_t + \text{СВ}_{t,t-1} + \text{РУ}_{t,t-1} - \text{МРШР}_{t-2}),$$

мұндағы:

K_{t-2} – $t-2$ күнгі жағдай бойынша меншікті капитал;

МРШР^{**}_t – есепті күнгі жағдай бойынша $t-2$ дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша таза МРШР ;

МРШР_{t-2} – $t-2$ күнгі жағдай бойынша таза МРШР ;

$\text{СТ}_{t,t-1}$ – қайта сақтандырушының үлесін есептемегенде және кері талап ету бойынша өтемді шегере отырып, $t-2$ дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша есепті кезеңде және өткен кезеңде төленген сақтандыру төлемдері;

$\text{РШ}_{t,t-1}$ – $t-2$ дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша есепті кезеңде және өткен кезеңде төленген шығынды реттеу шығыстары.

Қызметті кемінде үш жыл жүзеге асырған сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы осы коэффициентті есептемейді.

16. "Капиталға ағымдағы резервтердің дефицитін (профицитін) бағалау" K13 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K13 = \left(\frac{TEC_t * (CPOK)}{K_t} \right) * 100\%$$

$$CPOK = \frac{\text{орташа} \left\{ \frac{MR\text{ШР}_{t-1} + BM\text{ШР}_{t-1} + \text{мәлімделген шығындардың бір жылғы дамуы}}{TEC_{t-1}}; \frac{MR\text{ШР}_{t-2} + BM\text{ШР}_{t-2} + \text{мәлімделген шығындардың екі жылғы дамуы}}{TEC_{t-2}} \right\}}$$

$$\begin{aligned} & \text{мәлімделген шығындардың бір жылғы дамуы} \\ & = (MR\text{ШР}_t^* + CT_t - MR\text{ШР}_{t-1}) \\ & \text{мәлімделген шығындардың екі жылғы дамуы} = \\ & = (MR\text{ШР}_t^{**} + CT_{t,t-1} - MR\text{ШР}_{t-2}), \end{aligned}$$

мұндағы:

K_t – есепті күнгі жағдай бойынша меншікті капитал;

TEC_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген еңбек сіңірілген сыйлықақылардың таза сомасы;

TEC_{t-1} – өткен есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген еңбек сіңірілген сыйлықақылардың таза сомасы;

TEC_{t-2} – екінші өткен есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстар шегерілген еңбек сіңірілген сыйлықақылардың таза сомасы;

CPOK – сыйлықақының резервтерге орташа коэффициенті;

CT_t – t-1 дейінгі күнге болған, бірақ мәлімделген шығын бойынша есепті кезеңде төленген сақтандыру төлемдері;

$CT_{t,t-1}$ – t-2 дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша есепті кезеңде және өткен кезеңде төленген сақтандыру төлемдері;

$MR\text{ШР}_t^*$ – есепті күнгі жағдай бойынша t-1 дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша таза MRШР;

$MR\text{ШР}_t^{**}$ – есепті күнгі жағдай бойынша t-2 дейінгі күні болған және мәлімделген шығын бойынша таза MRШР;

$MR\text{ШР}_{t-1}$ – өткен есепті күнгі жағдай бойынша таза MRШР;

БМШРt-1 – өткен есепті күнгі жағдай бойынша орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар таза резерві (бұдан әрі - БМШР);

МРШРt-2 – екінші өткен есепті күнгі жағдай бойынша таза МРШР;

БМШРt-2 – екінші өткен есепті күнгі жағдай бойынша таза БМШР;

Қызметті кемінде үш жыл жүзеге асырған сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы осы коэффициентті есептемейді.

Қаулыға
4-қосымша
Сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымдары үшін тәуекелдерді
басқару және ішкі бақылау
жүйесін қалыптастыру
қағидаларына
3-2-қосымша
Нысан

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан

Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға

Әкімшілік деректер нысаны <http://finreg.kz> интернет-ресурсына орналастырылды

"Өмірді сақтандыру" саласы бойынша қызметін жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерін бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау

Әкімшілік деректер нысанының индексі: RASA_2LI

Кезеңділігі: жыл сайын

Есепті кезең: 20__ " __ " _____ жағдай бойынша

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: "өмірді сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары

Нысан

_____ (сақтандыру)
(қайта сақтандыру) ұйымының атауы)

Тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициентінің атауы	Мәні		Стандарттық ауқым	Тәуекелдер	Қысқаша ұсынымдар сипаты	Стандарттық ауқымнан ауытқулар кезіндегі қысқаша түсіндірме (есепті жыл үшін)
	өткен есепті жылға, %-бен	есепті жылға, %-бен				
1	2	3	4	5	6	7
					К1 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының бір жыл ішіндегі қаржылық	

<p>К 1 "Түзетілген капиталдың өзгеруі"</p>		<p>$-10\% < K1 < 50\%$</p>	<p>операциялық , стратегиялық</p>	<p>жағдайының жақсаруын / нашарлауын бағалайды. К1 > 50% операциялық қызметтің тұрақсыздығын, сақтандыру холдингіндегі капитал ағынын, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының едәуір өсуін немесе қосылуын/қосуын көрсете алады . К1 < -10% болғанда, өзгерістерге әсер ететін факторларды анықтау қажет . Мынадай әсер етуі мүмкін факторлар: а) төленген дивидендтер; б) инвестициялар бойынша іске асырылмаған кіріс немесе залал; в) қайта бағалау нәтижесінде резервтердің өзгеруі; г) танылмаған активтердегі өзгерістер; д) бухгалтерлік есеп қағидаттарының өзгеруі; е) салық салу жүйесіндегі өзгерістер.</p>	
<p>К2 "Капиталдың өзгеруі"</p>		<p>$-10\% < K2 < 50\%$</p>	<p>операциялық , стратегиялық</p>	<p>К2 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының негізгі қызметінің нәтижелері бойынша (жарғылық капиталды алу мен толықтыруды ескере отырып, негізгі қызметті нақты бағалау) қаржылық жағдайдың жақсаруын/ нашарлауын бағалайды. К2 К1-мен бірге қарастырылуы керек. Егер К2 коэффициентінің нәтижесі К1 коэффициентінің нәтижесінен жоғары болса, онда бұл күшті бас ұйымды немесе акционер мен капиталды жеткілікті деңгейде ұстап тұрғысы келетін байланысты тұлғалар тарапынан қолдауды көрсете алады. Осыған байланысты талдау кезінде бас ұйымның, сақтандыру тобының</p>	

				<p>тұрақтылығы, сондай-ақ қосымша капиталды қаржыландыратын активтердің сипатын тексеру ескерілуі тиіс. Егер қосымша капиталдандыруға қарамастан, К2 теріс мән алса немесе ауқымның төменгі шегінен асып кетсе, онда капиталдың азаю себептері мен артық шығу себептерін төмендеу және үрдіс себептерін анықтау үшін талдау керек. Егер К2 бірнеше жыл бойына теріс үрдісті көрсетсе, онда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының операциялық қызметінде проблемалар туындауы мүмкін.</p>
К3 "Пайдалылық"		К3>0%	операциялық	<p>К3 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының активтерді пайда табу үшін пайдалану мүмкіндігінің бағасын береді. Пайдалылық деңгейіне әсер етуі мүмкін факторлар: а) өлім мен аурушандық деңгейі; б) инвестициялық кірістің жеткіліктілігі К4; в) комиссиялық шығыстар деңгейі; г) міндетті резервтік талаптар, қолданыстағы пайыздық мөлшерлемелер және өлім көрсеткіштері.</p>
				<p>К4 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының міндеттемелері бойынша пайыздық талаптарды қанағаттандыру үшін инвестициялық кірістің жеткіліктігін бағалайды. К4 деңгейіне әсер етуі мүмкін факторлар: а) ұзақ мерзімді келешекте үлкен табыс алуға бағытталған алыпсатарлық инвестициялар, аралық кезеңде аз кірісті қамтамасыз етеді; б)</p>

<p>К4 "Инвестициялық кірістің жеткіліктілігі"</p>			<p>$125\% < K4 < 900\%$</p>	<p>нарықтық, стратегиялық, сақтандыру резервтері</p>	<p>сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының еншілес ұйымдарына немесе акционердің кәсіпорындарына салған ірі инвестициялар; в) кеңсе үй-жайларын қамтамасыз етуге ірі инвестициялар; г) салық салынбайтын облигацияларға ірі инвестициялар; д) жоғары инвестициялық шығындар. Егер К4 соңғы екі жыл ішінде стандартты диапазоннан асып кетсе, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жағдайды жақсарту және келешекте нашарлауына жол бермеу үшін шаралар қабылдауы керек.</p>	
<p>К5 "Танылмайтын активтердің танылатын активтерге қатынасы"</p>			<p>$K5 < 10\%$</p>	<p>өтімділік, кредиттік</p>	<p>К5 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы сатып алған танылмаған активтердің немесе қауіпті активтердің дәрежесін, активтер құрылымының тиімділігін бағалайды. Талдау кезінде танылмаған активтердің сипатын және активтерді осы санатқа енгізу себептерін анықтау, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қаржылық жағдайына танылмаған активтердің әсерін анықтау үшін капиталмен танылмаған активтер сомасын салыстыру ұсынылады. Талдау кезінде К8 қайта сақтандыруға берілген сыйлықақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сыйлықақыларға қатынасы ескеру ұсынылады.</p>	
					<p>К6 инвестиция мен міндеттеме арасындағы алшақтықты бағалауды ұсынады. $K6 > 0\%$ инвестицияларды қайтару мен</p>	

<p>К6 "Дюрацияның салыстырмалы өзгеруі"</p>			<p>К6>0%</p>	<p>кредиттік, өтімділік, операциялық</p>	<p>міндеттемелерді орындау мерзімдері арасындағы алшақтықтың азаюын жиынтық портфель бойынша, сондай-ақ өткен жылмен салыстырғанда 10 жылдан астам мерзімдері бар инвестициялар мен міндеттемелер бойынша көрсетеді. К6≤0% инвестицияларды қайтару және міндеттемелерді орындау арасындағы айырмашылықтың өсуін / өзгермеуін жиынтық портфель бойынша, сондай-ақ өткен жылмен салыстырғанда 10 жылдан астам өтеу мерзімі бар инвестициялар мен міндеттемелерді орындау бойынша көрсетеді. Талдау кезінде К10 сыныптары бойынша сақтандыру сыйлықтарының құрылымының өзгеруін және К11 танылған активтері құрылымының өзгеруін зерттеу қажет.</p>	
<p>К7 "Үлестес және (немесе) ерекше байланыстағы тұлғалардың капиталға инвестициялары"</p>			<p>К7<20%</p>	<p>кредиттік, өтімділік, нарықтық</p>	<p>К7 үлестес және (немесе) байланысты тұлғалардың капиталына салымдарды бағалайды. К7>20% болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының инвестициясы және оған үлестес және (немесе) байланысты тұлғалардан тиесілі сома егер үлестес және (немесе) байланысты тұлғаларға салымдар сомасы үлкен болғаны сияқты сақтанушылардың мүдделерін қорғауға сәйкес келетін-келмейтіндігін айқындау қажет, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымында жоғары өтімсіздік немесе төмен кірістілік болуы мүмкін.</p>	

<p>К8 "Қайта сақтандыруға берілген сыйлықақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сыйлықақыларға қатынасы"</p>			<p>К8<50%</p>	<p>андеррайтинг , қайта сақтандыру</p>	<p>К8 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қайта сақтандыру қызметін бағалайды. К8>50% болған кезде шығыс қайта сақтандырудың асып кетуі ықтимал, статистикалық деректер, қайта сақтандырушыдан өтемақы және оның төлем қабілеттілігі негізінде ықтимал шығысты бағалау арқылы қайта сақтандырудың тиімділігін бағалау қажет.</p>	
<p>К9 "Қол қойылған сыйлықақылардың өзгеруі"</p>			<p>-10%<К9<50%</p>	<p>андеррайтинг</p>	<p>К9 менеджменттегі операциялық қызметтің тұрақтылығын/ тұрақсыздығын бағалайды. К9>50% болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден ұлғаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату жүйесінің өзгеруі, сақтандырушылардың сақтандыру нарығынан кетуі, экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерінің немесе менеджментінің ауысуы және т.б. ықтимал К9<-10% болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден азаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату жүйесінің өзгеруі, сақтандыру нарығында жаңа сақтандырушылардың пайда болуы, экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерінің немесе</p>	

				<p>менеджментінің ауысуы және т.б. болуы ықтимал. Талдау кезінде сақтандыру сыйлықақылары құрылымының К10 сыныптар бойынша өзгеруін және К12 сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруін ескеру ұсынылады. Бұдан басқа өзгеріске ықпал еткен негізгі салаларды қарастыру қажет , менеджмент бизнес-жоспарын қаржылық орнықтылықты қолдау үшін қажетті ахуалды басқару нұсқауы бойынша бағалау қажет.</p>
<p>К 1 0 "Сақтандыру сыйлықақыларының сыныптар бойынша құрылымының өзгеруі"</p>			<p>К10<5%</p>	<p>К10 экономикалық ортадағы өзгерістерге, жаңа өнімдердің әзірленуіне және т.б. байланысты сату құрылымы мен бағытының өзгеруін бағалайды. К10>50% болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден ұлғаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату жүйесінің өзгеруі, сақтандыру нарығынан сақтандырушылардың кетуі , экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерінің немесе менеджментінің ауысуы және т.б. ықтимал, бұл сақтандыру сыйлықақыларының құрылымын сыныптар бойынша өзгертуге әкеледі. К10<-10% болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден азаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату</p>
			<p>андеррайтинг , стратегиялық</p>	

				<p>жүйесінің өзгеруі, сақтандыру нарығында жаңа сақтандырушылардың пайда болуы, экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы акционерінің немесе менеджментінің ауысуы және т.б. ықтимал, бұл сақтандыру сыйлықақыларының құрылымын сыныптар бойынша өзгертуге әкеледі. Талдау кезінде К6 дюрацияның салыстырмалы өзгеруін, қол қойылған К9 сыйлықақылардың өзгеруін және К12 сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруін ескеруді ұсынамыз.</p>	
<p>К11 "Танылатын активтер құрылымының өзгеруі"</p>			<p>К11<5%</p>	<p>кредиттік, нарықтық, стратегиялық</p>	<p>К11 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының инвестициялау құрылымы мен бағытының өзгеруін бағалайды. К11>5% сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының инвестициялық саясаты өзгерістеріне, экономикалық ортадағы өзгерістеріне және т.б. байланысты инвестициялау құрылымы мен бағытының өзгеруін көрсетуі мүмкін. Талдау кезінде К6 дюрациясының салыстырмалы өзгеруін ескеру ұсынылады.</p>
					<p>К12 өткен жылмен салыстырғанда сыйлықақыларға резерв өсуінің өзгерістерін бағалайды. Ауытқулар экономикалық ортадағы, сату жүйесіндегі өзгерістерге, сақтандыру нарығынан кетуге немесе сақтандыру нарығында жаңа сақтандырушылардың пайда болуына, заңнамалық</p>

К12 "Сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруі"			-20%<K12<20%	сақтандыру резервтері	өзгерістерге, акционердің/менеджменттің ауысуы нәтижесіне т.б. байланысты сату құрылымы мен бағытының өзгеруін білдіруі мүмкін. Талдау кезінде қол қойылған К9 сыйлықақысының өзгеруін, сақтандыру сыйлықақылары құрылымының К10 сыныптар бойынша өзгерістерін ескеру ұсынылады.
---	--	--	--------------	-----------------------	--

Ескерту: әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме осы нысанға қосымшада келтірілген.

Стандарттық ауқым шегінен тыс тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттері бойынша түсіндірме

Атауы _____ Мекенжайы _____

Телефоны _____

Электрондық пошта мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе оның талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) _____ қолы, телефон _____

Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің басшысы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) _____ қолы, телефон _____

Орындаушы

тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болса) _____ қолы, телефоны _____

20 ____ жылғы " ____ " _____

"Өмірді сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау нысанына қосымша

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме "Өмірді сақтандыру" саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау (индекс – RASA_2LI, кезеңділігі – жыл сайын)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме (бұдан әрі - Түсіндірме) "Өмірді сақтандыру" саласында қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау" әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды (бұдан әрі - Нысан) толтыру бойынша бірыңғай талаптарды айқындайды.

2. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы Нысанды есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша жыл сайын толтырады.

3. Талдаудың 2 және 3-бағандарында алдыңғы есепті жыл және тиісінше есепті жыл коэффициенттерінің мәндері көрсетіледі (пайызбен, үтірден кейін екінші таңбаға дейін)

4. Нысанға бірінші басшы немесе оның талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы, тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы және орындаушы қол қояды.

2-тарау. Нысанды толтыру бойынша түсіндірме

5. "Түзетілген капиталдың өзгеруі" K1 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K1 = \frac{K_t - \Delta JK_t - \Delta K K_t - K_{t-1}}{K_{t-1}} * 100\% ,$$

мұндағы:

K_t

– есепті күнге меншікті капитал;

ΔJK_t

– алдыңғы жылмен салыстырғанда жарғылық капиталдың өзгеруі;

$\Delta K K_t$

– алдыңғы жылмен салыстырғанда қосымша төленген капиталдың өзгеруі;

K_{t-1}

– алдыңғы есепті күнге меншікті капитал.

6. "Капиталдың өзгеруі" К2 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K2 = \frac{K_t - K_{t-1}}{K_{t-1}} * 100\% ,$$

мұндағы:

K_t – есепті күнге меншікті капитал;

K_{t-1} – алдыңғы есепті күнге меншікті капитал.

7. "Пайдалылық" К3 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K3 = \frac{ТП_t}{K_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

$ТП_t$ – есепті күнге салықтардан кейінгі жиынтық таза пайда (залал);

K_t – есепті күнге кірістердің жалпы сомасы.

8. "Инвестициялық кірістің жеткіліктілігі" К4 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K4 = \frac{НК_t}{ИК_t} * 100\%$$

$$ИК_t = \left(\frac{ОАШР_t + ОАШР_{t-1}}{2} \right) * i ,$$

мұндағы:

$НК_t$

– есепті күнге инвестициялық қызметтен түсетін нақты кіріс, теңгемен;

$ИК_t$

– есепті күнге сақтандыру өнімдері бойынша теңгемен салынған инвестициялық кіріс;

$ОАШР_t$

– есепті күнге өмірді сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары және аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар резерві;

$ОАШР_{t-1}$

– алдыңғы есепті күнге өмірді сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары және аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар;

i

– резервтік базис кірістілігінің мөлшерлемесі %-бен.

9. "Танылмайтын активтердің танылатын активтерге қатынасы" К5 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$К5 = \frac{A_t - TA_t - АкМРШ_t}{TA_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

$АкМРШ_t$

– есепті күнге активтердің жалпы сомасы;

TA_t

– есепті күнге олардың сапасы мен өтімділігі бойынша жіктелуін ескергендегі активтердің (бұдан әрі – СӨА) жалпы сомасы, баланс бойынша сома;

i

– есепті күнге мәлімделген, бірақ реттелмеген шығындар бойынша қайта сақтандыру активтері (құнсыздануға арналған резервтерді шегергенде).

10. "Дюрацияның салыстырмалы өзгеруі" К6 коэффициенті екі есеп айырысу формуладан және рұқсат етілген мәндерден тұратын К61 және К62 екі бөліктен тұрады . К61 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының портфелі бойынша барлық мерзімге есептеледі, ал К62 10 жылдан астам мерзімге есептеледі. Бұл ретте К6 мәні ең төменгі К61 және К62 мәндерін қабылдайды және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$К6 = \left(\frac{ИД_t}{МД_t} - \frac{ИД_{t-1}}{МД_{t-1}} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

$ИД_t$

– есепті күнге инвестицияларды қайтару мерзімі;

$МД_t$

– есепті күнге міндеттемелерді орындау мерзімі;

$ИД_{t-1}$

– алдыңғы есепті күнге инвестицияларды қайтару мерзімі;

$МД_{t-1}$

– алдыңғы есепті күнге міндеттемелерді орындау мерзімі.

Инвестицияны қайтару мерзімі өтеу күні бар әрбір инвестиция үшін жеке есептелген дюрациялар бойынша орташа өлшенген мәнді табу жолымен есептеледі.

Міндеттемелерді орындау мерзімі әрбір сақтандыру шарты үшін жеке есептелген міндеттемелерді орындау мерзімдері бойынша орташа алынған мәнді табу жолымен есептеледі.

10. "Үлестес және (немесе) ерекше байланыстағы тұлғалардың капиталға инвестициялары" К7 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$К7 = \frac{ДБУ_t + ИУ_t}{К_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

$ДБУ_t$

– есепті күнге үлестес және (немесе) байланысты тұлғалар бойынша дебиторлық берешек;

$ИУ_t$

– есепті күнге үлестес және (немесе) байланысты тұлғаларға инвестициялар;

$К_t$

– есепті күнге меншікті капитал.

12. "Қайта сақтандыруға берілген сыйлықақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сыйлықақыларға қатынасы" К8 коэффициенті сақтандырудың әр сыныбы бойынша есептеледі. Бұл ретте, К8 мәні мынадай формула бойынша есептелетін, арасында ең жоғары мәнді қабылдайды:

$$K8_i = \frac{ҚСС_{ti}}{СС_{ti}} * 100\%,$$

мұндағы:

ҚСС_t – і – ші сақтандыру сыныбы бойынша есепті күнге қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары;

СС_t – есепті күнге і – ші сақтандыру сыныбы бойынша шығыстарды шегергенде, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары.

13. "Қол қойылған сыйлықақыларының өзгеруі" К9 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K9 = \frac{СС_t - СС_{t-1}}{СС_{t-1}} * 100\%,$$

мұндағы:

СС_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

СС_{t-1} – алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары.

14. "Сақтандыру сыйлықақыларының сыныптар бойынша құрылымының өзгеруі" К10 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K10 = \frac{\sum_{i=1}^N \left| \frac{СС_t^i}{СС_t} - \frac{СС_{t-1}^i}{СС_{t-1}} \right|}{N} * 100\%,$$

мұндағы:

$СС_t^i$

– есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандырудың і- сыныбы бойынша сақтандыру сыйлықақылары;

$СС_t$

– есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

$$CC_{t-1}^i$$

– алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандырудың i - сыныбы бойынша сақтандыру сыйлықақылары;

$$CC_{t-1}$$

– алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

$$N$$

– сақтандыру сыныптарының саны.

15. "Танылатын активтер құрылымының өзгеруі" K11 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K11 = \frac{\sum_{i=1}^{12} \left| \frac{ЖА_t^i}{ЖА_t} - \frac{ЖА_{t-1}^i}{ЖА_{t-1}} \right|}{12} * 100\% ,$$

мұндағы:

$$ЖА_t^i$$

– есепті күнгі жағдай бойынша i -ші танылатын активтің сомасы, баланс бойынша сома ;

$$ЖА_t$$

– есепті күнгі жағдай бойынша танылатын активтердің сомасы, баланс бойынша сома;

$$ЖА_{t-1}^i$$

–алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша i -ші танылатын активтің сомасы, баланс бойынша сома;

ЖА_{t-1}

– алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша танылатын активтердің сомасы, баланс бойынша сома.

Танылатын активтер ретінде Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14794 болып тіркелген, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысымен белгіленген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндері мен есептеу әдістемелерінің 39-тармағына сәйкес СӨА анықтамасына жатқызылатын баланстық құны бойынша активтер қабылданады.

К11 коэффициентін есептеу үшін танылатын активтердің құрылымы:

- 1) ақша;
- 2) салымдар;
- 3) Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары;
- 4) Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдары шығарған борыштық бағалы қағаздар;
- 5) Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларының мемлекеттік емес бағалы қағаздары;
- 6) шет мемлекеттердің бағалы қағаздары;
- 7) шетелдік эмитенттердің мемлекеттік емес бағалы қағаздары;
- 8) халықаралық қаржы ұйымдары шығарған мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздар;
- 9) қор биржасының ресми тізіміне енгізілген инвестициялық қорлардың бағалы қағаздары;
- 10) пайлар;
- 11) Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларын исламдық қаржыландыру құралдары;
- 12) өзге де активтер.

16. "Сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруі" К12 коэффициенті мына формула бойынша есептеледі:

$$K12 = \left(\frac{CP_t - CP_{t-1}}{CC_t} - \frac{CP_{t-1} - CP_{t-2}}{CC_{t-1}} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

CC_t – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

ССт-1 – алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

СРt – есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру резервтерінің сомасы;

СРt-1 – алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру резервтерінің сомасы;

СРt-2 – екінші алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру резервтерінің сомасы.

Осы коэффициентті есептеуді үш жылдан аз қызметін жүзеге асырған сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жүргізбейді.

Қаулыға

5-қосымша

Сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымдары үшін тәуекелдерді
басқару және ішкі бақылау
жүйесін қалыптастыру
қағидаларына 4-қосымша
Нысан

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан

Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға

Әкімшілік деректер нысаны <http://finreg.kz> интернет-ресурсына орналастырылды

"Өмірді сақтандыру" саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру ұйымдарына арналған гәп-талдау

Әкімшілік деректер нысанының индексі: GAP-LI1

Кезеңділігі: тоқсан сайын

Есепті кезең: 20__ жылғы " __ " _____ жағдай бойынша

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: "өмірді сақтандыру" саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру ұйымдары

Ұсыну мерзімі: тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 15 (он бесінші) жұмыс күнінен кешіктірмей

_____ (сақтандыру
ұйымының атауы)

(мың теңге)

			1	3	6	1	3	5	
			айдан	айдан	айдан	жылдан	жылдан	жылдан	

1.2	Республикасының Ұлттық Банкі шығарған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары (оның ішінде басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес эмиссияланған)							
1.3	Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдары шығарған, Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын қор биржасының ресми тізіміне енгізілген борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)							
1.4	Қазақстан Республикасының қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын қор биржасының ресми тізіміне кіретін заңды тұлғаларының мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде:							
1.4.1	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's халықаралық шкаласы бойынша "BB-" төмен емес кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's ұлттық шәкілі бойынша "kzBB" төмен емес рейтингтік бағасы бар эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар							
1.4.2	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, 1.4.1-жолда көрсетілген акцияларды қоспағанда, Қазақстан қор биржасы индексінің өкілдік тізіміндегі эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар							
1.4.3	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша "B"-дан "B+"-ке дейінгі ұзақ мерзімді рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's ұлттық шәкілі бойынша "kzB+"-тен "kzBB"-							

	ке дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар							
1.4.4	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, 1.4.1, 1.4.2 және 1.4.3-жолдарда көрсетілген акцияларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына сәйкес шығарылған, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15175 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 27 наурыздағы № 54 қаулысымен бекітілген Эмитенттерге және олардың қор биржасында айналысқа жіберілетін (жіберілген) бағалы қағаздарына, сондай-ақ қор биржасы тізімінің жекелеген санаттарына қойылатын талаптарға (бұдан әрі - № 54 талаптар) сәйкес айналысқа жіберілген акциялар және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар							
1.4.5	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына сәйкес шығарылған және Standard & Poor's халықаралық шәкілі бойынша "BB-" төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's ұлттық шәкілі бойынша "kzBB" төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шәкілі бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар (басқа мемлекеттердің (эмитенттерінің осындай деректері бар) заңнамасына сәйкес шығарылған борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)							
	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар							

1.4.6	нарығы туралы заңнамасына сәйкес шығарылған және Standard & Poor's халықаралық шәкілі бойынша "B"-дан "B+"-ке дейінгі ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's ұлттық шәкілі бойынша "kzB+"-тен "kzBB"-ке дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шәкілі бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар (басқа мемлекеттердің (эмитенттерінің осындай деректері бар) заңнамасына сәйкес шығарылған борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)							
1.4.7	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, 1.4.5 және 1.4.6-жолдарда көрсетілген борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда, № 54 талаптарға сәйкес қор биржасына айналысқа жіберілген борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)							
1.5	Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, "Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры" акционерлік қоғамының акциялары							
1.6	Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шәкілі бойынша "BBB-"-тен төмен емес тәуелсіз рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар шет мемлекеттер шығарған, мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар							
1.7	Шетелдік ұйымдар шығарған мемлекеттік емес бағалы қағаздар:							
1.7.1	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's агенттігінің "BBB-"-тен төмен емес халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар							

	эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық колхаттар;								
1.7.2	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's агенттігінің "BBB"-тен төмен емес халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар эмитенттердің акциялары (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)								
1.8	Тізбесі Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14794 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысымен белгіленген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінің және оларды есептеу әдістемесінің (бұдан әрі - Нормативтер) 39-тармағында айқындалған бекітілген халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары								
1.9	Лондон бағалы металдар қауымдастығы (London Bullion Market Association) қабылдаған және осы қауымдастықтың құжаттарында "Лондон сапалы жеткізу" стандарты ("London Good Delivery") ретінде белгілеген халықаралық сапа стандарттарына сәйкес келетін тазартылған бағалы металдар және металл депозиттер, оның ішінде Қазақстан Республикасының "Standard & Poor's" агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша "AA"-дан төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар бейрезидент банктеріндегі металл депозиттер								
1.10	Пайлар - барлығы, оның ішінде:								
1.10.1	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Нормативтердің 38-бабының 12) тармақшасының талаптарына сәйкес келетін пайлар								

1.10.2	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Нормативтердің 38-бабының 13) тармақшасының талаптарына сәйкес келетін пайлар							
1.10.3	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайлары							
1.11	Нормативтердің 38-бабының 15) тармақшасының талаптарына сәйкес келетін исламдық қаржыландыру құралдары							
2	Баланс бойынша активтер							
3	Сақтандыру сыныптары бойынша міндеттемелер							
3.1	Өмірді сақтандыру							
3.2	Аннуитеттік сақтандыру							
3.3	Жазатайым оқиғалардан сақтандыру							
3.4	Ауырған жағдайдан сақтандыру							
4	Гэп көрсеткіші (1-жол - 3-жол)							
5	Гэп-тің активтердің пайызымен берілген көрсеткіші (4-жол/2-жол)							
6	Кумулятивтік гэп							
7	Активтердің пайызымен берілген кумулятивтік гэп (6-жол/2-жол)							

Ескертпе: әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме осы нысанға қосымшада келтірілген.

Атауы _____ Мекенжайы _____

Телефоны _____

Электрондық пошта мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе оның гэп-талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы

тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны

Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің басшысы

тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) қолы, телефоны

Күні 20__ жылғы "_____" _____

"Өмірді сақтандыру" саласында
қызметін жүзеге асыратын
сақтандыру ұйымдарына
арналған гэп-талдау нысанына
қосымша

Әкімшілік деректер нысанын толтыру бойынша түсіндірме "Өмірді сақтандыру" саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру ұйымдарына арналған гәп-талдау (индекс - GAP-LI1, кезеңділігі - тоқсан сайын)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме (бұдан әрі – Түсіндірме) "Өмірді сақтандыру" саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру ұйымдарына арналған гәп-талдау" нысанын (бұдан әрі – Нысан) толтыру бойынша бірыңғай талаптарды айқындайды.

2. Нысанды "өмірді сақтандыру" саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру ұйымы тоқсан сайын, есепті кезеңінің соңындағы жағдай бойынша толтырады.

3. Нысанды толтыру кезінде пайдаланылатын өлшем бірлігі мың теңгемен және пайызбен (үтірден кейінгі екінші белгіге дейін) белгіленеді. 500 (бес жүз) теңгеге дейінгі сома 0 (нөлге) дейін дөңгелектенеді, ал 500 (бес) жүзге тең және одан көп сома 1000 (бір мың) теңгеге дейін дөңгелектенеді.

4. Нысанға бірінші басшы немесе оның гәп-талдауға қол қоюға уәкілетті тұлға, сондай-ақ тәуекелдерді басқару бөлімшесінің басшысы қол қояды.

2-тарау. Нысанды толтыру бойынша түсіндірме

5. 10-бағанда өтеу мерзімі жоқ активтер көрсетіледі.

6. 6-жолда кумулятивтік гәп мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\text{Кумулятивтік_гәп}_i = \sum_{l=1}^i \text{Көрсеткіш_гәп}_l$$